

PRO Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul XII

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fundata in 1955 de
CONSTANTIN DRAGAN

Julie - August 1967 - N. 131

Nouasprezece veacuri dela moartea Apostolilor - martiri Petru si Pavel

Israelul ofera Vaticanului un "control parțial" asupra locurilor sfinte

Sf. Pavel (Masaccio)

Biserica romano-catolică a comemorat, cu mare solemnitate, al nouăsprezecelea centenar al morții sfinților Apostoli Petru și Pavel.

În ziua de Sfântul Petru, în fața unei mulțimi evaluate la 200 mii de persoane, Sfântul Părinte Paul VI a celebrat, împreună cu 24 din cei 27 noi Cardinali creați în ultimul Consistoriu, o Liturghie arhierască, la intrarea Basilicii vaticane care se înalță pe locul însuși unde acum 1900 de ani adepții Cuvântului nou l-au înmormântat pe Petru, « pescarul de suflete », după ce primise moarte de martir.

În cursul ritului, Papa a pronunțat o scurtă cuvântare în care, după ce a preamărit figura și opera celor doi Apostoli, a proclamat inaugurarea « Anului Credinței », care se va încheia la 29 Iunie 1968.

La intrarea Basilicii, în jurul marelui altar alb la care Papa avea să officieze ritul divin, fuseseră instalate tribunele destinate Colegiului Apostolic, corpului diplomatic, autoritatilor civile și politice și delegațiilor oficiale. La dreapta tronului papal erau cei patru delegați ai Patriarhului ecumenic al Constantinopolului, Athenagoras I; Mitropolitul ortodox al Austriei, Chrysostomos, omonimul său, Mitropolitul de Mira, Arhimandritul Ghenadie Zervos și al doilea Diacon al Patriarhatului ecumenic, Calinicos, care cu câteva ore înainte fuseseră primiți în audiență de Papă.

Precedat de cei 24 noi Cardinali, Papa și-a făcut intrarea în piața Ba-

siliceii, salutat de notele solemne ale imnului « Tu es Petrus ». Purta pe cap mitra albă episcopală (tradiționalul « trinegn » a fost definitiv eliminat de recenta reformă dispusă de Conciliu) și în mână dreaptă cârja surmontată de cruce, simbolul misiunii sale de Păstor.

Doisprezece copii, victime ale războiului din Vietnam și din Israel măturăseu, cu infirmitățile și durerea lor de orfani, suferințele lumii.

Evanghelia zilei — mărturie și evocare a chemării lui Petru pescarul din Galilea ales de Christos să-i cârmuiască Biserica prin veacuri — a fost citită de doi diaconi, întâi în limba latină, apoi în grecește.

Înainte de a-și pronunța discursul Papa a adresat popoarelor lumii și celor prezenți un salut în mai multe limbi.

În primul rând delegației trimisa de Patriarhul Athenagoras, « pentru ea persoana sa sfântă, și împreună cu ea vasta comunitate răspândită în lume a celor ce cred în Christos, să fie unite cu noi în această slăvire a memoriei sfinților noștri protectori comuni, Petru și Pavel ».

« E o evocare solemnă — a spus Papa — care ne amintește moartea tragică și glorioasă a acestor doi pelerini veniți din țara lui Isus și deveniți, prin propovăduirea și prin martirajul lor, întemeietorii Romei catolice ».

« Amândoi, fiecare în alt fel, au fost întâi discipolii lui Isus, Fiul lui Dumnezeu și al Mariei Fecioara, In-

vățătorul și Mântuitorul lumii; apoi apostolii săi, cei care au vestit Evanghelia lui Christos și au știut să descopere în ea, prin inspirația Duhului Sfânt, noutatea liberatoare a adevăratei religii, și au revelat omenirii caracterul unitar și universal al creștinismului, geniul său de religie înnoitoare a conștiințelor.

Papa a amintit apoi mesajul Conciliului Vatican II de « întoarcere la izvoarele Bisericii și la principiul constructiv al Credinței, care e baza siguranței interioare și forța vitalității exterioare a Bisericii ».

« Petru și Pavel au fost primii învățători ai Credinței și cei care, cu eroică simplitate, au marturisit această Credință, pentru unitatea noastră, pentru pacea noastră, pentru mântuirea noastră și a tuturor fraților noștri, pentru întreaga omenire.

De aceea noi amintim și sărbătorim această naștere a Bisericii în cuvântul și sângele Apostolilor, printr'un hotărât și convins act de credință. Un an întreg gândul acesta ne va umple sufletul. Va fi un an al credinței; anul post-conciliar în care Biserica se va opri să reflecteze asupra propriei rațiuni de a fi și în care își va regăsi energia originală, recompunând într'o doctrină ordonată conținutul și sensul cuvântului datator de viață al Revelației și prezentându-se fraților încă despărțiți de comuniunea noastră cu o atitudine de umilă și iubitoare siguranță. Noi suntem convinși că această mărturie religioasă va contribui la înfrățirea și la pacea întregii lumi.

Monumentul Papei Ioan

În 28 Iunie Sanctitatea Sa Paul VI a inaugurat și a binecuvântat în Sfântul Petru monumentul lui Ioan XXIII sculptat de Emilio Greco.

Termenul « monument » e destul de impropriu pentru lucrarea aceasta, un relief de șase metri și jumătate pe 2,75, în bronz, susținut de o bază de granit de un metru și treizeci.

Rupând cu o anecdotică de multe ori apocrifă, Emilio Greco a dat o imagine severă și puternică a « Papii cel bun » și a restituit acestui Papă al Conciliului și al enciclicii « Pacem in terris » statura sa autentică.

Fața — foarte asemănătoare — exprimă forță și hotărâre, luciditate și înțelegere a lumii de azi și de mâine.

Sculptorul propune viziunea anilor pontificatului lui Ioan XXIII în triada marilor teme: dragostea de oameni, Conciliul, pacea. Lucrarea leagă cele trei episoade într'o viziune unică și, cum scria un cunoscut critic de artă în « L'Observatore Romano », « pare elaborată după o concepție simfonică, având în figura Papii și în încoronarea ingerilor din partea superioară a reliefului un « fortissimo » de mare eficacitate.

Narațiunea începe cu un prolog pe pământ și sfârșește în cer. Mai întâi lumea suferinței, reculeasă într'o rugăciune plină de încredere, de speranță; viziuni de spital, de resemnare mută, într'un azil de bătrâni, viziuni de închisoare, formează un bloc uman, o povestire simplă, ușor de înțeles în lexicul său nou. Grupul care reprezintă omenirea e static; acela al Papii și al Bisericii Conciliului e în mișcare.

« Am vrut să mă îndepărt de concepția monumentală a unui papă « static » și care binecuvântează din depărtare, pentru a-l reprezenta pe acest Pontif, primul care a întreprins concepția tradiționalei detașări aristocratice, în mijlocul unui grup de să-
(urmăre în pag. 2)

Presa italiană, și cu deosebit relief cea catolică, a publicat o corespondență dela Tel Aviv în legătură cu proiectul israelian de a pune locurile sfinte sub controlul (« parțial ») al Vaticanului.

Hotărârea aceasta a guvernului dela Tel Aviv, comunicată într'o conferință de presă de primul ministru israelian, Eshkol, e considerată drept o contra-propunere la apelul Papii pentru internaționalizarea locurilor sfinte.

« Israelul — a declarat Eshkol — nu are nici un interes să posede locurile care reprezintă leagănul creștinismului.

Noi suntem dispuși să acceptăm un control parțial al Vaticanului asupra acestor centre și monumente atât de importante pentru toate confesiunile creștine. Israelul nu-și revendică drepturi de proprietate asupra lor, ci, dimpotrivă, vrea să satisfacă dorințele tuturor celorlalte comunități religioase. Dacă aceasta e dorința Vaticanului, noi răspundem « da ». Așteptăm acum să cunoaștem mesajul adus de trimesul special al Vaticanului, Cardinalul Felici.

Personal, vreau să-l conving că noi suntem cel puțin tot atât de dornici de a respecta locurile sfinte ale celor care ne-au precedat în tinutul acesta. Israelul nu e mai puțin vrednic de încredere decât cei care în trecut au fost paznicii sanctuarelor creștine. Reprezentantul Vaticanului ar trebui să vadă în ce fel a fost tratat « Zidul plângerii »; ar fi trebui să vadă muniți de gunoi aruncați în locul acesta sfânt pentru iudaism, ca de altfel în toate sinagogile noastre distruse.

Noi vom face tot ce ne va sta în putere pentru a proteja sacralitatea acestor locuri, edificiile și valorile sfinte pentru toate religiile ».

În complexa strategie diplomatică desfășurată de Israel, oferta lui Eshkol e interpretată în cercurile Vaticanului ca o încercare de a obține recunoașterea suveranității israeliene asupra întregului Ierusalim, în schim-

bul unor concesiuni privitoare la locurile sfinte.

Cu două zile înainte de oferta făcută Vaticanului de Eshkol, Papa a primit în audiență pe ambasadorul Israelului în Italia, Ehud Avriel.

Nu s'a avut nici un comunicat asupra celor discutate în cursul acestei audiențe. Conținutul ei poate fi însă citit printre rândurile articolului apărut în oficiosul Vaticanului, L'Osservatore Romano, la câteva ore după audiență, și iscalit de însuși directorul ziarului, Federico Alessandrini.

Serie, între altele, autorul articolului, revendicând Sfântului Scaun o continuitate a atitudinii sale referitor la problema internaționalizării Ierusalimului cerută de Papă:

« Cineva — și e vorba de o persoană care nu e lipsită de autoritate — ar fi relevant că niciodată înainte de evenimentele recente Sfântului Scaun n'ar fi pus pe tapet problema internaționalizării Ierusalimului. Astăzi, după ce Vaticanul a acceptat realitatea dominației Iordaniei asupra Orașului Sfânt, ar vrea să propună pentru capitala lumii creștine un « status » internațional care să-l substragă nouilor cuceritori.

Aceste afirmații și altele de felul acesta sunt lipsite de orice temei. Sfântul Scaun și-a definit în mod clar poziția, puțin înainte de expirarea mandatului britanic asupra Palestinei. Când problema Ierusalimului a fost pusă în termeni dramatici la Națiunile Unite, această Instituție internațională a numit o comisie specială care a aprobat la majoritate un plan de împărțire a teritoriului în trei părți: un Stat ebraic, un altul arab, și o « enclavă » a Ierusalimului ».

Pe baza acestei rezoluții aprobate de ONU, Ierusalimul și toate celelalte locuri sfinte creștinătății ar fi trebuit să constituie un « corpus separatum », cu un guvernator desemnat de Națiunile Unite.

Nu e adevărat că problema internaționalizării Ierusalimului a fost pusă de Sfântul Scaun abia acum ».

Un « Seminar Ecumenic » românesc la Venetia

La mai puțin de două luni dela inaugurarea sa, Fundația Europeană Dragan prezintă ca primă inițiativă a anunțatului program de activitate, care vrea să contribuie la « formarea unei conștiințe unitare europene », crierea unui « Seminar Ecumenic » pentru formarea preoților destinați Balcaniei latine și centrelor românești din America.

Institutul, care își va lua numele dela marele Episcop misionar căruia românii îi datoresc creștinarea lor, Sfântul Niceta Remesianul, va lua naștere la Venetia.

E știut că astăzi Biserica traversează o criză din ce în ce mai preocupantă a vocațiilor. Conciliul Vatican II a denunțat vastitatea și gravitatea acestui fenomen care interesează toate confesiunile.

Unde, însă, criza aceasta amenință însăși supraviețuirea credinței e în regiunile balcanice locuite de populații de limbă românească.

Asuprite de regime care, fie din netoleranță față de minorități — ca în Grecia — fie din incompatibilitate ideologică — cum se întâmplă în Jugoslavia comunistă și atee — încearcă să stingă în ele conștiința latină și creștină, aceste populații sunt astăzi lipsite de preoți care odată cu credința în Christos să țină vie în ele conștiința latină și română, care de-alungul veacurilor le-a ajutat să-și păstreze caracterul etnic primitiv.

Dramaticitatea situației în care se află astăzi românii din Banatul jugoslav e denunțată de însuși faptul că

în regiunea aceasta 41 de parohii sunt oficiale de abia 19 preoți, toți trecuți de 60 ani.

Și ce se va întâmpla când această veche gardă va « demobiliza », când acești preoți bătrâni și încă de pe acum insuficienți pentru acoperirea necesităților spirituale ale românilor din Jugoslavia, nu vor mai fi?

Parohiile vor rămâne fără preoți. Fără preoți români, capabili să transmită generațiilor viitoare, odată cu Evanghelia, conștiința « românității » lor, dragostea pentru limba strămoșilor lor. Fiindcă tinerii din ținuturile acelea decât să frecventeze cursurile seminarilor sârbești și croate, preferă să se îndrepte spre alte profesii, mai puțin angajante pe plan moral și mai rentabile, chiar dacă în mulți dintre ei chemarea altarului s'a făcut simțită.

Aceiași lipsă de seminarii românești catolice și ortodoxe explică, poate, și carența vocațiilor printre conaționali noștri din America. În Statele Unite tinerii aparținând atât Bisericii ortodoxe cât și celei catolice, care ar vrea să-și închine viața lui Dumnezeu, sunt constrânși să frecventeze colegiile rusești și rutene: situație neînchipuit de tristă pentru români, aceea de a trebui să-și primească formația preoțească și intelectuală de la cei care în toate epocile și cu toate mijloacele au încercat să ne falsifice istoria și să ne asimileze marelui mase slave.

S'a propus apoi limitarea duratei (urmăre în pag. 2)

Un seminar la Venetia

(urmăre din pag. 1)

mesianul» ar urma să elimine aceste lipsuri, dând tinerilor care ar vrea să devină preoți posibilitatea de a primi, în limba proprie și de la profesori români, o instrucție teologică și intelectuală adecuată menirii lor de misionari ai Evangheliei și ai românismului.

Numărul studenților care vor frecventa cursurile Institutului, recrutată din țările balcanice și din Statele Unite ale Americii, va fi de doisprezece, cel mult cinsprezece pe an.

S'a propus apoi limitarea duratei studiilor la doi ani, și aceasta în scopul de a se veni în ajutorul parohiilor lipsite de preoți în cel mai scurt timp cu putință.

Dacă e adevărat că doi ani pot fi prea puțini, pentru o formare teologică completă, nu e mai puțin adevărat că cu cât studiile sunt mai lungi cu atât crește primejdia ca tinerii candidați la preoție să se detașeze de mediul în care au crescut, căutând situații mai bune în alte părți, sau schimbând deodreptul Facultatea. Nevoile spirituale ale populațiilor spre care Seminarul Ecumenic își va îndrepta atenția sunt prea grave și

prea urgente pentru a ne permite luxul unor experiențe de felul acesta. Nu se poate aștepta ani și ani pentru a crea doctori în teologie și filosofie, când atâtea sate și chiar orașe sunt fără preoți și când, în lipsa acestora, românii sunt constrânși să asculte Sfânta Liturghie în limba bulgară, sau sârbească, sau greacă, așa cum se întâmplă la Bitolia și la Skoplje. În ce privește consacrarea acestor «preoți de urgență», s'a reflectat că ea ar putea fi făcută de P.S. Episcopii Valerian, pentru românii ortodocși, și P.S. Vasile Cristea, pentru catolici.

Profesorii ar fi ortodocși și catolici români, și numărul lor limitat.

Un comitet de patronaj, compus din Episcopi și preoți români, catolici și ortodocși, va fi chemat să rezolve, împreună cu Fundația Europeană Drăgan, problemele de ordin didactic, spiritual și material ale Seminarului.

Inițiativa, vrednică de toată lauda, se încadrează în marea acțiune ecumenică pentru re apropierea între ele a Bisericilor, și va contribui la formarea unei unități românești, astăzi mai necesară ca oricând, și pe plan religios.

Monumentul Papii Ioan

(urmeare din pag. 1)

raci care fac generic fundalul lucrării, compunând, însă, o lume în care personajul e perfect inclus — a declarat ziaristul autorul lucrării; Papa Ioan, așa cum îl vede Emilio Greco, e «cufundat în omenire», e «în misiune», merge spre suferința oamenilor, așa cum, în viață fiind se ducea să viziteze spitalele, azilele, închisorile.

Narațiunea se desfășoară cu un ritm ascendent, ca dela pământ la cer. În spatele Papii se văd episcopi și părinți ai Conciliului, într-o coralitate care exprimă realitatea «Bisericii-comuniune» redescoperită de Conciliu.

Infășurat într-o mantie pontificală care dă relief și soliditate de stâncă întregii figuri, purtând pe cap mitra episcopală, simbol al magisterului și al preoției, și care în narațiunea lucrării devine punctul de confluență între lumea suferindă, Biserica, și lumea speranței cu cercul de îngeri în partea superioară a reliefului,

acest Papiu Ioan sculptat de Emilio Greco apare ca o punte între pământ și cer, un mijlocitor între speranța omului și «cerurile noi și noiile pământuri» ale speranțelor escatologice.

Ritmul registrului reprezentând Biserica e cât se poate de accentuat. Figurile se mișcă liber, aproape impetuos, parcă antrenate de o valtoare de figura centrală a Papii.

Drapajul bogat și mișcat, unele detalii și cute îndrăznețe, modelarea corpurilor și accentuarea viguroasă a feței Papii, în care sensibilitatea trăsăturilor dă importanță fiecărui amănunt, conduc direct și explicit «dincolo de cronică, la o concepție de istorie și de viziune», cum scria în prezentarea critică a lucrării Mgr. G. Fallani.

«...Monumentul acesta al Papii Ioan are o puritate lingvistică a sa care poate fi înțeleasă de oricine, ca semn al unei mari dimensiuni spirituale: «Non mortis, sed vitae meditatio».

Studenti si profesori dela Facultatea de Teologie din Salonic in audienta la Papa

După audiența generală din 21 Iunie, aniversar al înălțării la pontificat a Sanctității Sale Paul VI, o delegație de studenți și profesori dela Facultatea teologică ortodoxă din Salonic a fost primită în audiență specială de Papă.

În cursul audienței, care s'a desfășurat «într-o atmosferă de mare cordialitate» — cum precizează oficiul Vaticanului publicând darea de seamă a «evenimentului» — Papa a pronunțat un discurs în care, printre altele, a anunțat sosirea la Roma a unei delegații a Patriarhului ecumenic dela Constantinopol care va participa la solemnitățile pentru sârbătorirea celui de al nouăsprezecelea centenar al morții Sfinților Apostoli Petru și Pavel.

În afară de grupul studenților ortodocși, care era condus de decanul Facultății teologice, Profesorul Theodorou, au participat la audiență și studenți provenind din România, Grecia și Constantinopol care frecventează cursurile Institutului academice catolice din Roma.

După ce a subliniat «fericita coincidență» a prezenței la Roma a grupului ortodox într-un moment în care Biserica romano-catolică se pregătește să sărbătorească centenarul celor doi Apostoli martiri, Papa a amintit, în discursul adresat oaspeților săi, prietenia care de-a lungul veacurilor a caracterizat legăturile Bisericii catolice cu Biserica Tesalonicului «atât de iubită de Sfântul Pavel».

Sfântul Pavel era mândru de credința tesalonicienilor — a spus Papa. Și iată că în momentul în care ne pregătim să cinstim suprema mărturie a credinței lui Petru și Pavel, proclamând un «an al Credinței» pe care l'am dori orientat în sensul unei rededeptări, al unei înnoiri și al unei adânciri a credinței în toți și în fiecare din credincioșii creștini, iată că avem bucuria de a vă primi în casa Noastră pe voi, fiii acestui mare și nobil oraș.

Acum câteva zile o scrisoare a fratelui Nostru prea iubit și venerat,

Patriarhul Athenagoras, ne anunța că va sosi la Roma, pentru a se asocia acestei sărbătoriri, o delegație a Patriarhatului ecumenic. Voi sunteți, ca să spunem așa, precursorii ei, și din adâncul sufletului vă repetăm ceea ce Sfântul Pavel scria Părinților voștri: «Rămână activ în sufletele voastre cuvântul Domnului pe care l'ați primit».

Păstrați cu tărie credința învățată dela Pavel și nu uitați că părinții voștri «n'aveau nevoie să li se scrie despre dragostea frățească, de oarece învățaseră dela însuși Dumnezeu să se iubească unii pe alții».

«Cum ne place sa repetăm oricâte ori ni se prezintă ocazia, și cum bine a înțeles a treia Conferință pan-ortodoxă dela Rhodos, calea care ne va duce la regăsirea deplinei comuniunii a credinței și aceea a dragostei. O spuneți în minunata Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur, înainte de recitarea simbolului credinței: «Să ne iubim unii pe alții ca într'un cuvânt să mărturisim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea adevărată și nedespărțită».

Dragostea e hrana indispensabilă a Credinței și deci și a muncii teologice, a muncii voastre în slujba lui Christos.

Innoiască acest pelerinaj al vostru la locurile sfinte ale Bisericii primitive credința voastră activă, întărească dragostea voastră și statornicia speranței voastre. E ceea ce vă urăm în numele Domnului, rugându-vă să transmiteți episcopului vostru, monsiniorului Panteleimon, salutările noastre respectuase și frățești într'u iubirea de Christos».

Înainte de audiența acordată grupului de studenți și profesori ortodocși dela Salonic, Paul VI pronunțase un alt discurs, în cursul audienței generale săptămânale din Sfântul Petru, reluând tema Credinței tratată la inaugurarea «Anului Credinței», proclamat cu mare solemnitate în Sfântul Petru, în 29 Iunie, cu ocazia comemorării centenarului morții celor doi Apostoli.

O Enciclica asupra celibatului eclesiastic

Monsinior Salvatore Garofalo dela Congregația pentru Doctrina Credinței a prezentat ziaristilor acreditați în Vatican noua Enciclică — a cincea a pontificatului lui Paul VI — asupra celibatului preoților.

«Nu e vorba de o simplă repetare sau enunțare a normelor în vigoare» — a avertizat Mons. Garofalo.

Enciclica aceasta e rezultatul unui studiu aprofundat, la care au colaborat trei comisii, fiecare din ele compusă din 12 membri, care au examinat problema celibatului preoților sub toate aspectele.

Scrișă în bună parte de însuși Papa, Enciclica «De sacerdotali caelibatu» confirmă validitatea legii celibatului preoților, care «nu poate fi despărțit de Taina preoției».

Intervenind într'un moment în care, după veacuri de tăcere și de «resemnată acceptare», problema celibatului e dezbătută la toate nivelurile organizației Bisericii, Enciclica actuală înfruntă din primul moment o întreagă serie de obiecțiuni, vechi și noi, împotriva acestei legi; prima între toate aceea care afirmă că celibatul eclesiastic n'a fost instituit de Isus Christos, dovadă că Apostolul Petru era căsătorit.

«E drept — răspunde documentul pontifical — că Noul Testament nu cere preoților să nu se căsătorească; el propune, însă, acest sacrificiu ca «liberă ascultare».

De asemenea, Sfinții Părinți, ai Bisericii recomandă clerului nu atât celibatul cât castitatea perfectă — a amintit Mgr. Garofalo. Enciclica examinează apoi progresiva descreștere a vocațiilor religioase, recunoscută și deplorată de însuși Conciliul Vatican II, care, după adversarii celibatului, ar fi consecința directă a acestei legi. Contestând această afirmație, Mgr. Garofalo a relevat că problema carentei vocațiilor religioase nu interesează numai Biserica romano-catolică, ci există, cu aceeași gravitate, și la comunitățile creștine în care preoții se pot căsători.

Explicația acestui fenomen de progresivă «rarefiere a preoților» trebuie căutăată — după prezentatorul documentului — în «pierderea sau atenuarea sentimentului religios în societatea modernă».

O altă problemă relevantă de Enciclica actuală e aceea a izolării preotului în societate. Relegat într-o condiție «nenaturală» din punct de vedere fizic și psihologic, și «dăunătoare echilibrului și maturizării personalității», preotul e «un om singur, incapabil de o deplină comuniune de viață și de destin cu restul fraților săi» și «constrâns la o singurătate care e izvor de amărăciune și de deprimare».

Intr'o conferință de presă la care au participat numeroși ziaristi italieni și străini au fost comunicate o serie de dispoziții inovatoare în legătură cu ritualul creierii noilor Cardinali a căror numire a fost anunțată după Consistoriul secret din 26 Iunie.

Una din inovațiile acestea se referă la forma în care va fi dat anunțul acestor numiri. Dacă până acum «biletul» de numire era trimis acasă noilor Cardinali, acum anunțul va fi proclamat în mod colectiv de însuși Papa, în cursul unei ceremonii publice la care va participa corpul diplomatic acreditat pe lângă Sfântul Scaun și ierarhia bisericască.

Noul ceremonial prevede de asemenea reintroducerea tradiționalei berete cu trei varfuri, care în viitor va fi înmănată Cardinalilor de către Papă. Pălăria de cardinal, care în ultimul timp înlocuise bereta, își va face în viitor apariția într'o singură împrejurare: la moartea prelaților respectivi, pe al căror coseiug va fi depusă ca simbol al demnității lor.

Consistoriul din 26 Iunie, care a dat Bisericii catolice 27 noi Cardinali, se deosebește de toate precedentele Consistorii din ultimii 20 de ani, prin caracterul său de interes strict intern. În toate celelalte, după ultimul război mondial, Papii au afirmat, prin creierea unor Cardinali aleși din Țările din spatele Cortinei de fier, intransigența Bisericii față de comunismul ateu. În Consistoriul din 26 Iunie, singurul reprezentant al «spațiului socialist» — dar nu și al Bisericii Tăcerii — a fost polonezul Karol Wojtyła.

În cercurile Vaticanului alegerea aceasta a fost comentată ca o «ceda-

E adevărat că preotul e un om singur — răspunde Enciclica. Dar la această singurătate, care trebuie să fie plenitudine de viață interioară și posibilitate de dăruire totală, preotul s'a pregătit în anii formației sale teologice («dacă, natural, alegerea sa a fost conștientă»).

Partea a doua a documentului indică tocmai mijloacele care pot garana această alegere a tânărilor seminariști.

În primul rând e necesar ca momentul în care candidații la preoție sunt chemați să decidă dacă acceptă sau nu legea celibatului trebuie să fie amânat până la 25-28 ani, adică până la hirotonire, pentru a se pune candidatul în condiția de a accepta legea celibatului printr'o alegere liberă și deplin conștientă, care să angajeze o personalitate efectivă matură.

Enciclica dispune deasemeni ca încă din primii ani de seminar să fie stabilite condițiile psihologice și fizice ale candidaților la preoție: medici și psihologi vor colabora cu educatorii și cu conducerea seminarilor la această selecție. Elementele considerate nepotrivite vieții preoțești (din punct de vedere fizic, psihic sau moral) chiar în cazul când vocația e reală, trebuie să fie imediat împiedecate să ia calea preoției.

Referitor la poziția preoților Bisericii încă despărțite de Roma, care intrând în Biserica catolică exprimă dorința de a-și continua activitatea pastorală, deși căsătoriți, Enciclica admite eventualitatea scutirii de legea celibatului, care însă nu va putea fi infirmată de aceste excepții.

Răspunzând la întrebările ziaristilor prezentatorul documentului a desmăntit în primul rând svonorile după care numărul preoților care au cerut să fie scutiți de celibat s'ar ridica la zece mii, precizând că în ultimii trei ani, adică dela instituirea comisiei însărcinate cu examinarea acestor «cazuri», cererile prezentate (și în majoritate satisfăcute) au fost în număr de patru mii. Sunt excepții justificate de situații uneori «penibile» și chiar «dramatice» — a precizat Mgr. Garofalo.

Noua Enciclică a spulberat desigur multe speranțe și în orice caz a fost o lecție severă pentru cei care își închipuiau că, în dorința de a se «înnoi», de a se «pune la pas» cu societatea modernă și cu exigențele acestei societăți, Biserica ar fi dispusă să facă «tabula rasa» cu instituțiile tradiționale, sacrificând «cultul omului» legi, principii și doctrine pe care se întemeiază soliditatea ei în veacuri, forța și capacitatea ei de iradiere universală a adevărului evanghelic.

În linie cu principiile care au iluminat întreaga perspectivă a Conciliului Vatican II, Enciclica «De Sacerdotali caelibatu» preconizează nu o «adaptare doctrinară a învățării catolice la anumite pretenții ale mentalității moderne, ci întărirea Credinței și a celei mai pure discipline tradiționale, atât eclesiastică cât și laică».

Scrie oficiul Vaticanului «L'Oservatore Romano», comentând documentul:

Sufletul și instrumentul înnoirii și al punerii la zi a Bisericii și a societății e Preoția; instituită de Isus Christos, și ca atare de origină dumnezeiască, ea e imaginea și continuarea Tainei mântuirii lui Christos, eternul Preot, care a presupus și presupune în slujitorii Credinței o condiție de viață superioară trăirii comune. Această condiție de viață e garantată de însuși caracterul Tainei preoției, de practica ei supranaturală și sanctificatoare și de împlinirea la care sunt chemați cei investiți cu demnitatea sacerdotală. Cu atât mai mult în vremuri de rătăcire morală și socială; cu atât mai mult în vremuri de reformă pozitivă care interesează atât Biserica cât și societatea preotul e chemat să trăiască cu un spirit de sacrificiu și cu voința desăvârșirii; aceasta prin însăși natura misiunii sale exemplare, care-l vrea ca «o cetate pe munte, ca un far strălucind pe culmea cea mai înaltă».

Preotul e chemat să împlinească o misiune mai mult decât umană: el trăiește în omenesc, cu o menire sacrală; investit cu autoritate și cu mandat supranatural dumnezeesc, preotul e Christos care-și continuă opera de mântuire în istorie. Demnitatea și harul primit la consacrare îl despart de ceilalți oameni, dar tocmai pentru a fi mai aproape de ei, mai dedicat lor, mai în măsură să-i asculte și să judece; e adevărea paradoxului evanghelic, care spune că ceea ce pare pierdut în realitate e câștigat. Carența de umanitate pe care unii cred că o pot descoperi în omul renunțării și al rușinii din lanțurile afective și sentimentale, potențează în realitate umanitatea acestui om, ridicându-l deasupra altora.

Si mai departe: «Preotul e chemat să accepte jertfa de sine totală și desăvârșită; viața lui va fi o viață în comuniune permanentă cu Dumnezeu, neîmpiedecată de griji și de patimi omeneste, fie ele chiar legitime; libertatea sa spirituală și sentimentală îi va permite să realizeze o condiție de progresivă disponibilitate față de ceilalți».

Celibatul presupune o înălțare peste legile naturii, imposibilă pentru om, dar posibilă cu ajutorul lui Dumnezeu».

Un Consistoriu de compromis

creiase în secret — «in pectore» — alți trei Cardinali. Aceasta însemna că deși îi socotea vrednici de a primi demnitatea de Cardinali, împrejurările îl constrâneau să nu le facă numele.

Cine erau acești trei Cardinali «secreti»? În Vatican se făceau atunci numele arhiepiscopului de Praga, Beran, (atunci în domiciliu forțat), al arhiepiscopului Bisericii catolice de rit oriental din Ucraina, Mgr. Slipyj (în epoca aceea în închisoare — de 17 ani — la Inta, în Siberia) și acela al actualului Cardinal Seper al Zagrebului.

Toți trei acești Cardinali creați «in pectore» de Ioan XXIII au primit investitura dela Paul VI, în primul Consistoriu al pontificatului său, la 22 Februarie 1965.

Creierea unui nou cardinal polonez, în funcție anti-Wyszynski, cum se comentează în cercurile Vaticanului această alegere, e desigur o renunțare la linia de rigidă intransigență păstrată până acum de Sfântul Scaun în raporturile sale cu guvernul din Polonia.

Singurii care văd în această renunțare («tradiționalistii» o definesc «abdicare morală») unica soluție practică posibilă pentru «normalizarea» situației catolicismului în Polonia, sunt «progresiștii».

Vitorul ne va spune cât de «funcțională» e formula aceasta care alinază Biserica catolică pe pozițiile preconizate de Enciclica «Populorum progressio».

Deocamdată nimeni nu-și ascunde, în Vatican, că pentru eroicul Cardinal-Primate Wyszynski se anunță zile grele.

